14.4.2021

Piia Kähkölä
Luontoympäristöosasto

HE 49/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto

Ympäristövaliokunta on pyytänyt ympäristöministeriöstä asiantuntijaa kuultavaksi geenitekniikkalain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä (HE 49/2021 vp). Ympäristöministeriö toimittaa asiassa kirjallisen asiantuntijalausunnon ja toteaa, että muilta osin sitä edustaa kuulemistilaisuudessa Suomen ympäristökeskuksen asiantuntija.

Hallituksen esitys on huolella valmisteltu ja siinä on otettu hyvin huomioon ympäristöministeriön siitä antamassa lausunnossa esitetyt näkökohdat.

Geenitekniikkalain 32 a § sisältäisi luettelon tiedoista, jotka voitaisiin vahvistaa salassa pidettäviksi. Säännöksellä olisi tarkoitus poiketa julkisuuslain (621/1999) liikesalaisuutta koskevasta sääntelystä. Ympäristöministeriö katsoo, että liikesalaisuuksia koskeva erityissääntely on perusteltua, koska se perustuu EU:n yleisen elintarvikeasetuksen uudistukseen. Luettelo on saman sisältöinen kuin yleisen elintarvikeasetuksen (EY) N:o 178/2002 muutettu 39 artikla, joka on jo voimassa olevaa lainsäädäntöä ja jota on alettu soveltaa 27.3.2021. Ehdotetun lain 32 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan riskiarviointia ei jatkossakaan pidettäisi salassa pidettävänä tietona. Tämä edistää ympäristöministeriön näkökulmasta yleisön ympäristöään koskevaa tiedonsaantioikeutta. Ehdotetun 32 a §:n 6 momentin mukaan pykälän 1 momentissa tarkoitetusta salassa pidosta voitaisiin lisäksi poiketa, mikäli se olisi välttämätöntä ihmisten terveyden, eläinten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi. Myös tämän voidaan katsoa edistävän yleisön ympäristöään koskevaa tiedonsaantioikeutta. Ympäristöministeriö katsoo, että salassa pidettäviä tietoja koskeva erityissääntely on hyväksyttävää yleisön ympäristöasioita koskevien osallistumisoikeuksien näkökulmasta.

Ehdotetussa laissa lyhennettäisiin sen 36 b §:ssä tarkoitettua kuulemisaikaa 60 päivästä 30 päivään. Virallisessa lehdessä tapahtuvasta tiedottamisesta siirryttäisiin sähköiseen tiedottamiseen, minkä seurauksena yleisöllä olisi aiempaa paremmat mahdollisuudet päästä tietoon käsiksi. Ympäristöministeriö katsoo, että kuulemisajan lyhentäminen 30 päivään on hyväksyttävää ottaen huomioon sen, että nykyisin päätösten käsittely ja tiedottaminen tehdään sähköisesti. Myös muussa julkishallinnon toiminnassa 30 päivän kuulemisaika on yleisesti käytössä. Esitetyt muutokset ovat hyväksyttäviä yleisön ympäristöasioita koskevien osallistumisoikeuksien näkökulmasta.